

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie J. R.

skazanego z art. 77 § 2 k.k.s., w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2024 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

na korzyść skazanego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 12 września 2011 r., sygn. akt IV Ks 67/11

1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6

k.p.k. umarza postępowanie;

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

Paweł Kołodziejcki

Anna Dziergawka

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

J. R. został oskarżony o to, że w W., w okresie od 21 lutego 2009 r. do chwili obecnej, będąc aktualnym Prezesem Zarządu w N. Sp. z o.o. z siedzibą w W., ul. [...], będąc osobą odpowiedzialną za terminowe wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych nie wywiązał się z ustawowego obowiązku i nie wpłacił w ustawowym terminie pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT-4) za okresy: 01/2009; 02/2009, 03/2009; 04/2009; 05/2009; 06/2009; 07/2009; 08/2009; 09/2009, 10/2009; 11/2009; 12/2009; w kwocie ogółem 12 876,00 złotych, wbrew obowiązkowi określönemu w art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, to jest o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, wyrokiem nakazowym z dnia 12 września 2011 r., w sprawie o sygn. akt IV Ks 67/11, oskarżönego J. R. uznał za winnego zarzucanego mu przestępstwa skarbowego i skazał na karę grzywny w rozmiarze 40 stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 złotych.

Skazany nie wniósł sprzeciwu od wyżej wskazanego wyroku, wobec powyższego orzeczenie to uprawomocniło się z dnia 26 października 2011 r.

Kasację od tego wyroku w całości na korzyść skazanego J. R. wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 500 § 1 i § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego skazanemu czynu i jego wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania na posiedzeniu w dniu 12 września 2011 r. wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do aktu oskarżenia, zarówno wina jak i okoliczności czynu zarzucanego skazanemu budziły poważne wątpliwości, co winno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie, w celu wyjaśnienia wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżönego wyroku nakazowego i umorzenie postępowania z uwagi na przedawnienie karalności czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu, bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Stosownie do treści art. 500 § 1 i § 3 k.p.k. w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, uznając na podstawie zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, sąd może w wypadkach pozwalających na orzeczenie kary ograniczenia wolności lub grzywny wydać wyrok nakazowy. Sąd może wydać wyrok nakazowy, jeżeli na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości. Powyższe unormowania mają zastosowania także w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe (art. 113 § 1 k.k.s.).

Jak słusznie wskazano w kasacji, delikt karnoskarbowy z art. 77 k.k.s. ma charakter indywidualny, zatem popełnienie tego czynu zabronionego można przypisać wyłącznie osobie działającej w warunkach 9 § 3 k.k.s., a więc w sytuacji, gdy osoba taka działa jako płatnik (inkasent). Bezspornym jest także fakt, że w odniesieniu do spółek prawa handlowego osobami tymi, co do zasady, będą członkowie zarządu spółki, a w szczególności Prezes Zarządu spółki, jeżeli nie powierzono spraw spółki jako płatnika podatku od wynagrodzeń osób fizycznych innemu z członków zarządu albo kierownikowi innej komórki organizacyjnej tej firmy.

Rację ma skarżący, podnosząc w skardze kasacyjnej, iż skoro z twierdzeń podejrzanego J. R., popartych stosowną dokumentacją, wynikało, iż funkcję Prezesa Zarządu N. Sp. z o.o. objął dopiero w dniu 28 października 2010 r. (akt notarialny - protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników N. Sp. z o.o. z siedzibą W. z 28 października 2010 r.), a czasookres przypisanego mu wyrokiem nakazowym czynu został wskazany od 21 lutego 2009 r., to istniały poważne wątpliwości co do jego odpowiedzialności za przypisany czyn, a tym samym możliwości procedowania w sprawie w trybie art. 500 § 1 i § 3 k.p.k. Tym bardziej, że z przedłożonych

dokumentów wynikało, iż rezygnację z pełnionej funkcji J. R. złożył już w dniu 31 października 2010 r. Z treści aktu notarialnego wynikało ponadto, iż J. R. do dnia wyboru na stanowisko Prezesa Zarządu miał jedynie status wspólnika wskazanej spółki. Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał zatem na bezrefleksyjne przypisanie skazanemu przymiotu osoby, wykonującej w imieniu spółki obowiązki płatnika lub zobowiązanej na innej podstawie do prowadzenia spraw gospodarczych spółki, w okresie wskazanym w akcie oskarżenia, tj. poczynwszy od 21 lutego 2009 r. Słusznie zatem podnosi skarżący, iż pomimo złożonego oświadczenia podejrzanego oraz przedłożenia wskazanych dokumentów w omawianym zakresie, organy prowadzące postępowanie przygotowawcze nie dokonały weryfikacji tego materiału dowodowego.

W tej sytuacji na aprobatę zasługują argumenty wnoszącego kasację, że sprawa powinna zostać rozpoznana na rozprawie głównej, bowiem na nie zachodziły ustawowe przesłanki umożliwiające wydanie wyroku nakazowego w myśl art. 500 § 1 i 3 k.p.k. Wobec powyższego oczywistym jest, że zaskarżony wyrok nakazowy został wydany z rażącym naruszeniem art. 500 § 1 i 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., co miało istotny wpływ na jego treść, ponieważ wyjaśnienie wskazanych wyżej okoliczności mogłoby doprowadzić do wydania odmiennego co do istoty rozstrzygnięcia.

Dodatkowo zauważyć należy, że karalność czynu zarzucanego J. R., zgodnie z treścią art. 44 § 1 pkt i § 5 k.k.s., przedawnia się z upływem 10 lat od jego popełnienia.

Przedmiotowe ustalenia implikowały konieczność uchylecia zaskarżonego kasacją wyroku i umorzenia postępowania z uwagi na przedawnienie karalności czynu. W tym miejscu wskazać trzeba na nieprecyzyjne określenie daty popełnienia czynu, poprzez wskazanie jego początku – „od dnia 21 marca 2009 r.”, jednak bez konkretnego opisu czasu zakończenia czynu, poprzez użycie sformułowania - „do chwili obecnej”. Tym niemniej niewątpliwie doszło do przedawnienia karalności czynu zarzucanego J. R., które nastąpiło najpóźniej we wrześniu lub październiku 2021 r., licząc od daty wydania, ewentualnie uprawomocnienia się wyroku.

Kosztami postępowania kasacyjnego obciążony został Skarb Państwa w oparciu o przepis art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

r.g.

Paweł Kołodziejcki   Anna Dziergawka   Stanisław Stankiewicz